

Иако су се политичке вође Срба, Хрвата и Бошњака у БиХ крајем јуна у Бриселу усагласиле о „мапи пута“ која би омогућила БиХ да до краја године поднесе веродостојан захтев за статус кандидата за чланство у ЕУ [\[1\]](#), још уочи одласка политичких вођа на састанак са Штефаном Филеом било је јасно да ће се тешко спровести оно што је договорено у задатим роковима, да би три седмице касније постало упитно да ли је уопште могуће спровести договор политичких вођа.

Елем, већ више од месец дана Федерацију БиХ „тресе“ велика политичка криза, пошто СДА одбија да се повуче из Владе ФБиХ и Савета министара БиХ, након што је са том странком СДП БиХ раскинула коалицију, те направила скупштинску већину на оба нивоа власти са трећом по снази бошњачком партијом, Савезом за бољу будућност БиХ (СББ БиХ), те са два ХДЗ-а. Како ће избацивање СДА бити у рукама уставних судова у ФБиХ и на нивоу БиХ, извесно је да ће политичка криза у ФБиХ потрајати још најмање неколико седмица, што значи да је готово немогуће да до 31. августа Парламентарној скупштини БиХ буде поднет предлог за измену Устава БиХ ради усклађивања са судском одлуком у предмету „Сејдић, Финци“.

Но, и када СДА легално буде избачена из власти, опет ће бити тешко доћи до поменуте уставне промене, јер је за то неопходна двотрећинска већина у Парламентарној скупштини БиХ, коју је тешко обезбедити без СДА, при чему та странка има и могућност блокаде у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ. Поред тога, не постоји ни снажно јединство, ни озбиљан приступ у водећој странци Бошњака, СДП-у БиХ, о начину на који би била спроведена пресуда „Сејдић, Финци“, пошто се мањи део странке предвођен Жељком Комшићем успротивио [\[2\]](#) званичном предлогу те странке [\[3\]](#). Упркос томе, Комшића је врх странке на седници - коју је Комшић демонстративно напустио - обавезао да као члан Председништва БиХ на седници тог трочланог тела изнесе предлог СДП-а

[\[4\]](#)

!?

Но, како су из СДП-а истовремено саопштили да не одустају од избора чланова Председништва БиХ у Парламенту БиХ - уместо директно на изборима како се увек бирало, као и да не пристају на асиметрична решења приликом избора чланова Председништва, онда ће договор бити немогуће постићи са водећим српским политичарима, Милорадом Додиком и Младеном Босићем. Наиме, Додик и Босић не одустају од непосредног избора члана Председништва БиХ из Републике Српске, истичући да је максимум на који пристају брисање етничке одреднице „Србин“. Тиме би се избегла дискриминација приликом кандидовања за члана Председништва БиХ у РС. Истовремено, Додик и Босић предлажу да дискриминација приликом избора делегата у Дом народа у Парламенту БиХ буде избегнута тако што би се формирао четврти дом у којем би један представник националних мањина /осталих грађана био изабран из РС, а два из ФБиХ. Срби, практично, немају разлога за уступке, па и не мисле да одустају од својих предлога, а њиховим предлозима се не противе ни два ХДЗ-а, уколико би била избегнута политичка дискриминација Хрвата у ФБиХ.

Ту се, пак, примећује друга димензија предлога СДП-а БиХ усаглашеног са СББ-ом БиХ и два ХДЗ-а: СДП, практично, пристаје да већина Хрвата избере посредно „свог“ члана Председништва БиХ и пропорционалну већину својих делегата у Дом народа ФБиХ и БиХ, али тај пристанак отворено условљава променом начина избора Председништва БиХ из РС и начина избора српских делегата у Дому народа Парламента БиХ. Чини се, заправо, да су СДП и СББ својим предлогом озбиљно покушали да придобију два ХДЗ-а на своју страну, трудећи се да водеће странке Хрвата окрену против досадашњих политичких савезника из РС. Упркос томе, ниједан од два ХДЗ-а до сада се није „упецао“ у ову замку, просто зато што их занимају само њихови захтеви, а свесни су да их не могу остварити на уштрб позиције РС.

Да цела ова заврзлама буде још занимљивија побринула се СДА, која је, такође, против асиметричних решења, али сада наводи да је, након свега, ближа досадашњем непосредном избору чланова Председништва БиХ [\[5\]](#). У РС се нису „упецали“ на ту „замку“, док Хрвати у овој „понуди“ СДА нису добили никакве гаранције да у њихово име неће опет бити изабран неки Хrvat из бошњачких партија. После свега, у Бањалуци и у Мостару чекају расплет правога политичког рата који се води између СДА и нове бошњачке коалиције СДП-СББ. Од исхода те борбе зависиће колико су бошњачки политичари спремни на заједнички компромис са Србима и Хрватима, под плаштом „сна“ о приближавању БиХ Европској унији. А како се приближавају локални избори почетком

октобра, најизвеснијим се чини да ће се та унутарбошњачка превирања наставити до избора, па ће, највероватније, рокови из „мапе пута“ бити пробијени.

Највећа непознаница, ипак, остаје ставка из „мапе“ магловито означена као „дефинисање ефикасног механизма координације о питањима ЕУ“. Ако се узме у обзир да већ годинама трају превирања о примени пресуде „Сејдић, Финци“ - која се у поређењу са „ефикасним механизмом координације“ чини знатно лакшим задатком за спровођење - онда ће за дефинисање овог „механизма“ бити потребно много више времена од задатог 31. октобра. Можда се до тада може пронаћи нека „дефиниција“ о томе како би требало да изгледа поменути „механизам“, али ће до успостављања „механизма“ - за који ни европски комесар за проширење Штефан Филе није баш начисто како треба да изгледа у сложеној државној заједници као што је БиХ - проћи још пуно, пуно времена. То што су водећи српски политичари у РС охрабрени реченицом да “

процес европских интеграција не захтева пренос надлежности”

[6]

, нипошто не значи да бошњачки политичари неће то захтевати, додуше мање отворено него до сада. То, наравно, не значи да ће Бошњаци у томе и успети, уколико у РС буду држали “чврст” гард и успешно се бранили од ниских удараца, како “ефикасни механизам координације” не би био дефинисан као модификована сарајевска “европска клаузула”

[7]

која подразумева сужење уставног механизма тзв. “ентитетског вета” помоћу кога РС у Парламенту БиХ може да блокира сваку одлуку коју сматра неповољном.

Тако је, након силних покушаја “прилагођавања” БиХ “европском моделу” почев од “априлског пакета” уставних промена пре шест година до данас, и ова умерена “мапа пута” осуђена на лагано одумирање. Показало се да су рокови преамбициозно дати, а да ни Брисел, па ни сам Филе, нису добро обавештени о размерама најновије политичке кризе у ФБиХ. Јер, све док бошњачки политичари буду покушавали да свој проблем са Хрватима у ФБиХ реше преко леђа РС на нивоу заједничке државе - утолико ће прокламовани пут БиХ ка ЕУ бити недостижнији.

[1] <http://www.europa.ba/News.aspx?newsid=5382&lang=BS>

[2] <http://www.nspm.rs/hronika/zeljko-komsic-protivim-se-sporazumu->

[sa-hdz-izabrao-sam-da-budem-lud.html](http://www.nspm.rs/hronika/zeljko-komsic-protivim-se-sporazumu-sa-hdz-izabrao-sam-da-budem-lud.html)

[3] <http://www.sdp.ba/novost/16374/SDP-BiH-ne-podrzava-asimetricna-rjesenja-ni->

[uspostava-novih-etnicki-definisanih-izbornih-jedinica](http://www.sdp.ba/novost/16374/SDP-BiH-ne-podrzava-asimetricna-rjesenja-ni-uspostava-novih-etnicki-definisanih-izbornih-jedinica)

[4] <http://www.sdp.ba/novost/16444/Odrzana-69.-sjednica-Predsjednistva-SDP-a>

[5] <http://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/asimetricna-rjesenja-vode-novim-podjelama-u-bih>

[6] <http://www.slobodnaevropa.org/content/politicke-vodje-u-bih-tvrde-bih-ce-u-jesen->

[aplicirati-za-eu-kandidaturu/24629295.html](http://www.slobodnaevropa.org/content/politicke-vodje-u-bih-tvrde-bih-ce-u-jesen-aplicirati-za-eu-kandidaturu/24629295.html)

[7] <http://www.vijesti.ba/vijesti/bih/29726-Tihic-Evropska-klauzula-nije-ukidanje->

[entitetskog-glasanja.html](http://www.vijesti.ba/vijesti/bih/29726-Tihic-Evropska-klauzula-nije-ukidanje-entitetskog-glasanja.html)

Недостижна „мапа пута“ БиХ ка ЕУ

Пише: Слободан Дурмановић
понедељак, 23 јул 2012 07:06
